

การพัฒนาแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
ในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่
THE DEVELOPMENT OF PARTICIPATION MODEL OF
THE EDUCATIONAL COMMITTEE IN ACCORDANCE WITH THE
ADMINISTRATION AND MANAGEMENT OF CHILD CENTRE UNDER
THE CHIANGMAI MUNICIPALITY OFFICE

จุฑามาศ พันสวรรค์ (Juthamas Panswan)^{1*}

ศิริมาศ โกศลย์พิพัฒน์ (Sirimas Kosanpipat)² ชไมมน ศรีสุรักษ์ (Chamaimon Srisurak)³

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

อีเมลผู้แต่งหลัก : yingming3012@gmail.com เบอร์โทร : 099-373-5444

วันที่รับบทความ 17 ตุลาคม 2561

วันที่แก้ไขบทความ 28 มกราคม 2562

วันที่ตอบรับบทความ 11 กุมภาพันธ์ 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ 2) พัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ 3) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ ประชากร ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและตัวแทนผู้บริหารของเทศบาลนครเชียงใหม่ ตัวแทนนักวิชาการ และครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 16 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม และการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับน้อย ส่วนปัญหาของการมีส่วนร่วมพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษายังขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ 2. รูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษามี 3 แนวทาง คือ 1) สร้างการเรียนรู้ชุมชนทางวิชาชีพ 2) เพิ่มช่องทางการติดต่อ ได้แก่ ไลน์ เฟซบุ๊ก วารสาร 3) การสร้างความตระหนัก ได้แก่ การประชุมคณะกรรมการภาคเรียนละ 2 ครั้ง/ปี 3. ปัญหาและอุปสรรคของการใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา คือ จำนวนโครงการมีมากเกินไป ทำให้ครูและบุคลากรมีภาระงานเพิ่มขึ้น

คำสำคัญ : รูปแบบการมีส่วนร่วม; การบริหารจัดการ; ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

Abstract

This research was carried out 1) to study states and participation problems of the educational committee in administrating and managing Chiang Mai municipality child development center, 2) to develop participation models for the educational committee in administrating and managing the center, and 3) to examine problems and obstacles in developing the participation models. The population employed in this research was the educational committee at the center, administrative representatives from Chiang Mai municipality office, academic representatives and teachers with a total of 16 respondents. Questionnaires and focus group discussion were distributed and implemented to collect data. Data analysis was performed through mean and standard deviation. The results pointed out that; 1. The overall picture of the participation of the educational committee was at a moderate level, respectively. In an aspect of the participation, some committees had prior appointments, resulting in their absence from the meeting. Moreover, they had a passing acquaintance with their administrative roles and duties. 2. As for the models, there were three participation models for the educational committee. They were 1) Professional Learning Community, 2) Social Media such as Line, Facebook, and journal, and 3) Awareness Encouragement, which was the pre and post committee meetings that should be held 2 times/semester 3. In terms of the problems and obstacles in applying the participation models, it was found that there were too many projects, resulting in the excessive workload for the teachers and the personnel.

Keywords : Participation Model; Administration and Management; Child Development Center

บทนำ

การพัฒนาประเทศไทยให้มีความพร้อมในการแข่งขันในเวทีโลกนั้นจะต้องเพิ่มคุณภาพของคนให้มีศักยภาพในการผลิตเพื่อการแข่งขันให้ได้ โดยการลงทุนทางการศึกษาเท่านั้น ที่จะช่วยพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน แต่กระบวนการลงทุนทางการศึกษาเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนใช้ทุนจำนวนมากและรูปแบบหลากหลายซึ่งภาครัฐเป็นองค์การหลักที่มารับภาระในการลงทุนการศึกษาที่มีข้อจำกัดด้านงบประมาณการจัดการศึกษา และไม่มีหน่วยงานใดที่สามารถแบกรับภารกิจทั้งหมดและตอบสนอง

ความต้องการด้านการเรียนรู้อันหลากหลายของชุมชนได้ (เผียน วงศ์ทองดี, 2553 : 2) การมีส่วนร่วมจึงต้องหาวิธีการและรูปแบบที่สามารถพัฒนาประเทศได้ตั้งแต่ในระดับท้องถิ่นตามความต้องการของชุมชนต่าง ๆ ดังนั้นวิธีการมีส่วนร่วมตามหลักธรรมาภิบาล ที่สถานศึกษาจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน รับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจนั้น ได้ถูกกำหนดโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ใน มาตรา 87 ที่ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย ร่วมตัดสินใจและตรวจสอบทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองทุกด้านตั้งแต่ระดับชาติจนถึงระดับท้องถิ่น (สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการ, 2553 : 14-25)

การจัดการศึกษาให้เกิดผลดี มีประสิทธิภาพ ตรงตามความต้องการของประชาชน โดยเฉพาะผู้ปกครอง ต้องอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กล่าวถึงการมีส่วนร่วมไว้ในมาตรา 8 (2) ว่าให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 58 ได้บัญญัติเรื่องการมีส่วนร่วมไว้ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในการปฏิบัติราชการทางปกครองอันมีผลหรืออาจมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของตน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ สถานศึกษาที่จัดการศึกษาทุกระดับจึงต้องปฏิบัติตามโดยการเปิดโอกาสให้ประชาชน ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาจะต้องมีสถาบันหลักของท้องถิ่น โดยเฉพาะสถาบันครอบครัว ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ ในท้องถิ่นที่ใกล้ชิดกับโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อให้สถาบันเหล่านี้มีโอกาสร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมตัดสินใจ และร่วมติดตามประเมินผล การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชนจึงนำมาซึ่งการปรับปรุงพัฒนาการศึกษาให้เหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่น ดังเช่นการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่จะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย เพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลนครเชียงใหม่เป็นไปอย่างมีระบบ มีมาตรฐาน และมีคุณภาพตามหลักวิชาการ (มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2553) ปัจจุบันการมีส่วนร่วมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่พบว่า การประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาในปี 2557-2558 ที่ผ่านมามีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาทั้งหมด 2 ครั้ง โดยปีการศึกษา 2557 มีคณะกรรมการสถานศึกษา เข้าร่วมประชุมคิดเป็นร้อยละ 40 และไม่เข้าร่วมประชุม คิดเป็นร้อยละ 60 ปีการศึกษา 2558 คณะกรรมการสถานศึกษา เข้าร่วมประชุม คิดเป็นร้อยละ 53 และไม่เข้าร่วมประชุม คิดเป็นร้อยละ 47 ถึงแม้ว่าทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลนครเชียงใหม่จะมีการทำหนังสือเชิญประชุมเป็นลายลักษณ์อักษรแล้วก็ตาม (บันทึกการประชุมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่) จะเห็นได้ว่า ผู้เข้าร่วมประชุมแต่ละครั้งมีจำนวนน้อยกว่าครึ่งของกรรมการทั้งหมด ทำให้การขับเคลื่อนในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

เทศบาลนครเชียงใหม่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงานโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย (มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2553)

จากที่กล่าวมาข้างต้น การจัดการศึกษาทุกระดับจึงต้องใช้การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยในท้องถิ่น เนื่องจากเป็นช่วงวัยพื้นฐานของการพัฒนามนุษย์ให้สมบูรณ์ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 : 3) ซึ่งปัจจุบันสภาพปัญหาและความต้องการการจัดการศึกษาปฐมวัยในท้องถิ่นในศูนย์เด็กเล็กยังมีความต้องการที่จะได้รับการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมเพื่อบริหารจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก จึงส่งผลทำให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่เมื่อได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในปี พ.ศ. 2557 ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินในระดับที่ต้องปรับปรุงในด้านประสิทธิภาพของคณะกรรมการสถานศึกษา และขาดการมีส่วนร่วม สะท้อนให้เห็นถึงการบริหารการจัดการศึกษาที่ยังไม่เป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

จากความเป็นมา และความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ เนื่องจากกระบวนการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษามีบทบาทสำคัญที่จะช่วยขับเคลื่อนให้การบริหารจัดการของสถานศึกษาเกิดการพัฒนาและเป็นประโยชน์แก่การพัฒนาหน่วยงานในอนาคต

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่
3. เพื่อศึกษาปัญหา และอุปสรรคของการใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่

ขอบเขต

ในการศึกษาการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาไว้ดังนี้

ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น คือ รูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา

ตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ คณะกรรมการสถานศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ ตัวแทนผู้บริหารเทศบาลนครเชียงใหม่ ตัวแทนนักวิชาการศึกษา และครูผู้ดูแลเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ จำนวน 16 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาในครั้งนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ ตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยเชื่อมโยงกับแผนการศึกษาสี่ปี (2561-2564) ใน 4 ยุทธศาสตร์การพัฒนา คือ (1) การพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัย (2) การพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากร (3) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และสร้างเสริมประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ (4) การพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และชุมชน ซึ่งผู้วิจัยนำหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมตามแนวคิดทฤษฎีของ โคเฮนและอัปโฮฟฟ์ (Cohen and Uphoff, 1980: 219-222) ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making)
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation)
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits)
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

วิธีดำเนินการวิจัยและระเบียบวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (R&D : Research and Development) เพื่อพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ ประกอบด้วย

- 1) สภาพและปัญหาของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่

2) หลักการทฤษฎีการมีส่วนร่วมของโคเฮนและอัฟโฮฟฟ์ (Cohen and Uphoff, 1980: 219-222) แล้วนำมาสังเคราะห์เนื้อหาที่มีความสัมพันธ์กัน

3) สภาพและปัญหาของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ ก่อนการดำเนินการสร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่

แหล่งข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลตอนที่ 1 ได้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่

เครื่องมือที่ใช้

แบบสอบถามสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการนำแบบสอบถามให้กับคณะกรรมการสถานศึกษาด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สังเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามของคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีประเด็นเหมือนกันหรือคล้ายกันและนำมาสรุปเป็นสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วม

2. สังเคราะห์เนื้อหาของหลักการทฤษฎีการมีส่วนร่วมของโคเฮนและอัฟโฮฟฟ์ที่มีความสัมพันธ์กัน

ตอนที่ 2 ยกร่างและพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่

แหล่งข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลตอนที่ 2 ได้แก่ ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม จำนวน 16 คน ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ ตัวแทนผู้บริหารเทศบาลนครเชียงใหม่ ตัวแทนนักวิชาการ และครูผู้ดูแลเด็ก

เครื่องมือที่ใช้

แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสนทนากลุ่ม มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) ขั้นเตรียมการ

1.1) กำหนดประเด็นการสนทนา และคำถามที่จะใช้ในการสนทนา โดยผู้วิจัยได้กำหนดหัวข้อประเด็นการสนทนาตามแผนการศึกษาสี่ปี (2561-2564) ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ เพื่อให้ได้รูปแบบในการมีส่วนร่วม แล้วนำข้อคำถามที่ร่างไว้มาเรียบเรียงตามลำดับขั้นตอน

1.2) กำหนดทีมงาน ได้แก่ ผู้ดำเนินการสนทนา ผู้จัดบันทึก และผู้ช่วย

1.3) กำหนดสถานที่ในการจัดสนทนากลุ่ม

2) ขั้นตอนการ

2.1) ขึ้นยกร่างรูปแบบ

(1) การนัดหมายผู้ร่วมสนทนากลุ่ม โดยผู้วิจัยทำหนังสือแจ้งกำหนดการให้ผู้ร่วมสนทนากลุ่มทราบด้วยตนเอง

(2) ผู้วิจัยแนะนำตนเอง และอธิบายถึงจุดมุ่งหมายของการสนทนากลุ่ม พร้อมกับขออนุญาตบันทึกเสียง

(3) เริ่มต้นคำถามโดยขอให้ผู้ร่วมสนทนาแต่ละคนตอบคำถามสั้น ๆ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่

(4) ผู้วิจัยเสนอหัวข้อเรื่องที่จะอภิปรายร่วมกัน พร้อมกับนำอภิปรายโดยการใช้คำถามที่เตรียมมาตามแผนการจัดการศึกษาสี่ปี (2561-2564) และแนวทางการพัฒนา โดยให้เวลาผู้ร่วมสนทนาแต่ละคนในการเสนอความคิดเห็น

(5) ผู้วิจัยสรุปประเด็นสำคัญที่ได้อภิปรายร่วมกันเป็นแผนผังความคิด และกล่าวขอบคุณผู้ที่มาร่วมสนทนาร่วมกัน

(6) ศึกษาบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มและแนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วมของโคเฮนและอัฟโฮฟฟ์ (Cohen and Uphoff, 1980: 219-222)

(7) ร่างรูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยนำประเด็นที่ได้จากการสนทนากลุ่มมากำหนดรูปแบบการมีส่วนร่วมตามแนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วมของโคเฮนและอัฟโฮฟฟ์ (Cohen and Uphoff, 1980: 219-222) แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอนคือ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) 3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

2.2) ขั้นตอนตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ

(1) นำรูปแบบไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่

(2) ผู้วิจัยนำร่างรูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ที่ได้จากการตรวจสอบความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุง และพิมพ์รูปแบบฉบับจริง

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

1) สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งเป็นการมีส่วนร่วมใน 4 หัวข้อ

การแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ความหมายค่าคะแนนเฉลี่ย โดยอาศัยแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 64) แล้วแปลความหมายตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

ช่วงคะแนน 4.51-5.00	หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด
ช่วงคะแนน 3.51-4.50	หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมมาก
ช่วงคะแนน 2.51-3.50	หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
ช่วงคะแนน 1.51-2.50	หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมน้อย
ช่วงคะแนน 1.00-1.50	หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

2) ข้อมูลปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ จากแบบสอบถามปลายเปิดนำมาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสรุปประเด็นตามหมวดหมู่ นำเสนอในรูปความเรียง

3) ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (Focus group Discussion) มาวิเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคของการใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ มีขั้นตอนดังนี้

แหล่งข้อมูล

คณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ จำนวน 16 คน

เครื่องมือที่ใช้

แบบสอบถามชนิดปลายเปิด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเชิญคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 16 คน ประชุมร่วมกันเพื่อสอบถามปัญหาและอุปสรรคของการใช้รูปแบบ

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาสังเคราะห์ สรุปประเด็นตามหมวดหมู่ เป็นลักษณะความเรียง

Lampang Rajabhat University Journal

ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ (n=16)

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่

ยุทธศาสตร์ การพัฒนา	การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่												สรุปผลในภาพรวม		
	ด้านการตัดสินใจ			ด้านการปฏิบัติการ			ด้านผลประโยชน์			ด้านการประเมินผล					
	การแปล			การแปลความ			การแปล			การแปล			การแปล		
	μ	σ	ความหมาย	μ	σ	ความหมาย	μ	σ	ความหมาย	μ	σ	ความหมาย	μ	σ	ความหมาย
1.การพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัย	2.94	0.68	ปานกลาง	2.81	0.40	ปานกลาง	2.94	0.44	ปานกลาง	2.13	0.34	น้อย	2.94	0.44	ปานกลาง
2.การพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากร	2.81	0.54	ปานกลาง	2.75	0.58	ปานกลาง	2.25	0.58	น้อย	2.38	0.50	น้อย	2.88	0.34	ปานกลาง
3.การพัฒนาแหล่งเรียนรู้และสร้างเสริม ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ	2.75	0.58	ปานกลาง	2.81	0.40	ปานกลาง	2.38	0.50	น้อย	2.13	0.34	น้อย	2.13	0.34	น้อย
4.การพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และชุมชน	2.25	0.45	น้อย	2.38	0.50	น้อย	2.31	0.48	น้อย	2.13	0.34	น้อย	2.13	0.34	น้อย
รวม	2.69	0.56	ปานกลาง	2.68	0.56	ปานกลาง	2.47	0.49	น้อย	2.19	0.44	น้อย	2.52	0.47	ปานกลาง

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ พบว่าสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาตามแผนยุทธศาสตร์มีรายละเอียด ดังนี้ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัย พบว่าคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติการ และด้านผลประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง และด้านการประเมินผล อยู่ในระดับน้อย ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากร พบว่าคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจ และด้านการปฏิบัติการอยู่ในระดับปานกลาง ด้านผลประโยชน์ และด้านการประเมินผลอยู่ในระดับน้อย ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้และสร้างเสริมประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ พบว่าคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจ และด้านการปฏิบัติการ อยู่ในระดับปานกลาง ด้านผลประโยชน์ และด้านการประเมินผลอยู่ในระดับน้อย ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน พบว่า การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยทุกรายการ โดยปัญหาของการมีส่วนร่วมในทุกด้าน พบว่า เกิดจากขาดข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจในด้านต่างๆ และขาดความรู้ในบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา อีกทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาติดภารกิจไม่สามารถมาร่วมประชุมได้

2. สรุปผลการศึกษาการพัฒนาแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) พบว่า ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพและปัญหามานำมาสร้างรูปแบบได้ 3 แนวทาง คือ 1) การสร้างการเรียนรู้ชุมชนทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) โดยจัดให้มีชั่วโมง (PLC) สำหรับร่วมมือกันในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น 2) การเพิ่มช่องทางติดต่อทางเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยการจัดตั้งเฟซบุ๊ก หรือกลุ่มไลน์ ของผู้บริหาร คณะครู และคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อแลกเปลี่ยนข่าวสารเชิงบวก - เชิงลบ 3) การสร้างความตระหนักให้เห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการบริหารจัดการ และบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา โดยการประชุมคณะกรรมการภาคเรียนละ 2 ครั้ง/ปี

3. สรุปผลการศึกษาปัญหา และอุปสรรคของการใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ พบว่า จำนวนโครงการมีมากเกินไป และคณะกรรมการสถานศึกษาบางคนขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง

อภิปรายผล

จากผลการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ สามารถอภิปรายผลในประเด็นดังต่อไปนี้

1. การศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ แสดงให้เห็นว่าควรเพิ่มบทบาทการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาโดยเริ่มจากการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาซึ่งสอดคล้องกับ อุษา เล่าดี(2557:42) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน พบว่าบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาในด้านการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด สอดคล้องกับ สุจิตรา ประจกุล (2558 : 873) ที่พัฒนาแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 2 พบว่า การจัดอบรมคณะกรรมการสถานศึกษาอยู่เป็นประจำและการเชิญคณะกรรมการสถานศึกษาเข้าร่วมประชุมจะช่วยให้การรับรู้บทบาทในหน้าที่ของตนส่งผลให้สถานศึกษาประสบผลดีในระดับหนึ่ง สอดคล้องกับ วรุฒิ ต๊ะคำวรรณ (2558 : 1219) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 1 พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และลักษณะงานเฉพาะด้านน้อย

2. การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยการสนทนากลุ่ม แบบ Focus Group Discussion และศึกษาแนวคิดทฤษฎีของ โคเฮนและอัฟโฮฟฟ์ (Cohen and Uphoff, 1980: 219-222) ทำให้ได้รูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ 3 แนวทาง ดังนี้ 1. การสร้างการเรียนรู้ชุมชนทางวิชาชีพ(Professional Learning Community : PLC) สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรลักษณ์ ชูกำเนิด (2557:124-125) ที่ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บริบทโรงเรียนในไทย พบว่าการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ส่งผลต่อความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง 6 ด้านด้วยกันได้แก่ ชุมชนกัลยาณมิตรตามวิถีไทย ส่งผลให้เกิดความไว้วางใจและรับฟัง ภาวะผู้นำเร้าศักยภาพ ทำให้เกิดการเปิดเผยตนของผู้นำการเปลี่ยนแปลง วิสัยทัศน์เชิงศรัทธาร่วมกัน ทำให้เกิดพลังเข้มทิศวิสัยทัศน์ร่วมกัน ระบบเปิดแบบฝึกกำลังมุ่งสู่ผู้เรียน ทำให้เกิดการเผยตนเป็นเจ้าของงานการเรียนรู้ ระบบทีมเรียนรู้ทางวิชาชีพสู่วุฒิภาวะและจิตวิญญาณความเป็นครูทำให้เกิดเจตจำนงร่วมพัฒนาวิชาชีพ และพื้นที่เรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจบนฐานงานจริง ทำให้เกิดวัฒนธรรมการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง

บนฐานงานจริงแต่ละพื้นที่มีการพัฒนาในรูปแบบดังกล่าวอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นวิถีปกติขององค์กร สอดคล้องกับนวนิรตน์ ไชยมพู (2560: 269) ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงสู่ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 ของอาจารย์พยาบาล พบว่าชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมเรียนรู้ของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษา บนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร มีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมาย และภารกิจร่วมกัน 2. การเพิ่มช่องทางติดต่อทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่ โลกออนไลน์ เฟซบุ๊ก วารสาร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเดชา วงศ์ปัสสะ (2559 : 109) ที่ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสนับสนุนการจัดการความรู้กรณีศึกษาคณะวิทยาการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยนครพนม พบว่า ความต้องการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิศักดิ์ เพ็ญเกษม (2554: 154) ได้ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารที่มีรายการปฏิบัติมากที่สุดคือการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารในการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารงาน รองลงมาคือการประสานความร่วมมือในการพัฒนางาน และการส่งเสริมความรู้แก่ชุมชน 3. การสร้างความตระหนัก โดยการประชุมคณะกรรมการภาคเรียนละ 2 ครั้ง/ปี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุจิตรา ประจักษ์กุล (2558 : 873) ที่ศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 พบว่าการประชุมต่างของโรงเรียนจะมีการเชิญคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้าร่วมการประชุมจึงจะทำให้เกิดการรับรู้และตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตน สอดคล้องกับจิรพงษ์ หอมสุวรรณ (2556:41) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา พบว่า ควรให้ความสำคัญต่อครูและบุคลากรเพื่อกระตุ้นและจูงใจให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจและรู้ถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วม

3. การศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ พบว่าในส่วนของการสร้างชุมชนของการเรียนรู้ มีโครงการมากเกินไป ทำให้ภาระงานของครูที่เพิ่มขึ้น ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของครูลดลงซึ่งสอดคล้องกับวิริยะ วราญ (2560:249) ที่ศึกษาการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านดอนมูล(สุวรรณสารราษฎร์บำรุง)โดยเทียบเคียงสมรรถนะกับโรงเรียนปลายทางมาศพัฒนา พบว่าการทำงานร่วมกันมากกว่าการทำคนเดียว มีกิจกรรมกลุ่ม ทำงานร่วมกันและ PLC แลกเปลี่ยนร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ ทั้งสามประเด็นนี้เป็นข้อค้นพบที่เกิดจากการดำเนินการเปรียบเทียบเข้ากับค่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งสามประเด็นมีผลการดำเนินงานต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนด สอดคล้องกับ วรลักษณ์ ชูกำเนิด (2557: 124-131) ได้ศึกษารูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่

การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บริบทโรงเรียนในประเทศไทย พบว่า การขับเคลื่อนชุมชนการเรียนรู้มีความสัมพันธ์ส่งผลต่อเนื่องตามองค์ประกอบ 6 ด้าน ในด้านที่ 6 ระบบสนับสนุนพื้นที่เรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจบนฐานงานจริงแบบคลุกคลีเรียนรู้ร่วมกันในงาน และลดการแทรกแซงการพัฒนาครูนอกหน้างานจริง เช่นการอบรม สัมมนา จะทำให้การขับเคลื่อนเต็มศักยภาพ ดังนั้นเพื่อให้รูปแบบมีความสมบูรณ์การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้โดยการบูรณาการโครงการหรือกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกัน จะช่วยให้ภาระงานของครูลดลงและประสิทธิภาพการทำงานดีขึ้น และยังสอดคล้องกับอัญชลี อุดรกิจ (2559:283) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติงานเมื่อเข้าสู่วิชาชีพครู คือ ครูมีภาระงานมากเกินไป นอกจากงานสอนแล้วยังต้องทำงานธุรการของสถานศึกษา รวมทั้งภาระงานอื่นๆ ที่หน่วยงานต่างๆมอบหมาย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

รูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ ตามแนวคิดทฤษฎีของ โคเฮนและอัทโฮฟฟ์ เป็นแนวทางหนึ่งที่สถานศึกษาสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้สนใจสามารถศึกษาผลของแนวทางการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ ไปพัฒนาต่อยอดโดยศึกษาร่วมกับโรงเรียนในสังกัดเทศบาลอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2553) มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กระทรวงมหาดไทย.

จิรพงษ์ หอมสุวรรณ สำราญ มีแจ้ง วิทยา จันทร์ศิลา และผดุง ภูพัฒน์. (2556). การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.

วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, ปีที่ 15, 34-42.

เดชา วงศ์ปัสสะ วิชญ์วัชร์ เชาวน์ธนา และสมบุรณ์ ขาวชายโขง. (2559). แนวทางส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสนับสนุนการจัดการความรู้ กรณีศึกษาคณะวิทยาการจัดการ และเทคโนโลยีสารสนเทศ, มหาวิทยาลัยนครพนม. 6(2) (พฤษภาคม – สิงหาคม 2559).

- นวรรตน์ ไชยมพู่ และสุจิตรา จรจิตร. (2560). “การเปลี่ยนแปลงสู่ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 ของอาจารย์พยาบาล Change to Professional Learning Community in the 21st Century of Nursing Instructors”, วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาล และการสาธารณสุขภาคใต้. 4, 1 (มกราคม – เมษายน 2560) : 269.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- เผียน วงศ์ทองดี. (2553). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนวัดลาดศรัทธารามสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- วรลักษณ์ ชูกำเนิด เอกรินทร์ สังข์ทอง และชวลิต เกิดทิพย์. (2557). รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บริบทโรงเรียนในประเทศไทย. หาดใหญ่วิชาการ, 12(2), 123-134.
- วรวิมล ต๊ะคำวรรณ และคณะ. (2558). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1. (ปริญญา นิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง).
- วิริยะ วรายุ และอนุชา กอนพวง. (2560) “การพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านดอนมูล(สุวรรณสารราษฎร์บำรุง)โดยเทียบเคียงสมรรถนะกับโรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา” มหาวิทยาลัยนเรศวร. 19,4 (ตุลาคม – ธันวาคม 2560). 249.
- สุจิตรา ประจักษ์กุล ภูมิพรรณณ์ ยุระยงตร์และสุธรรม ธรรมทัศน์นนท์. (2556). การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ปีที่ 9, 859-876.
- สุทธิศักดิ์ เพ็ญเกษม. (2554). รูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. (ดุษฎี บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย).
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการ. (2553). ชุดเครื่องมือการเรียนรู้เรื่องการบริหารการเปลี่ยนแปลง. กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร สำนักงานคณะกรรมการระบบราชการ
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2557). รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก. สำนักการศึกษา: เทศบาลนครเชียงใหม่.

- อุษา เลาดิ อินทร์ จันท์เจริญ และวีรพันธุ์ ศิริฤทธิ์. (2557). “ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน”, **มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี**. 8, 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2557) : 42.
- อัญชลี อุดรกิจ และพงษ์ธร สิงห์พันธ์. (2558) “สภาพและปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28”, **มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี**. 16, 1 (มกราคม – เมษายน 2559): 283.
- Cohen, J.M. and Norman T. Uphoft, N.T. (1980). Rural development Participation: Concept and measures for project design implementation and evaluation.

Lampang Rajabhat University Journal